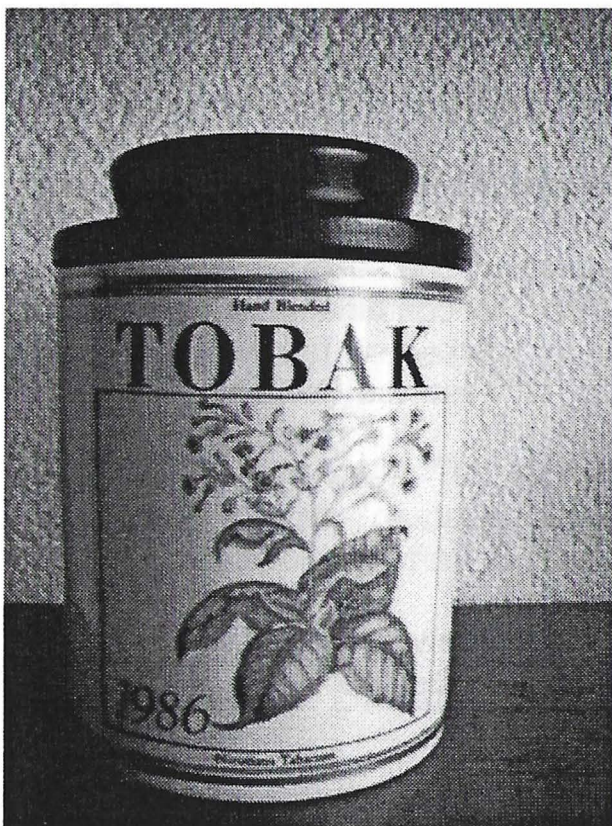

De “Tobakskrukken” van A & C Petersen

Jaap Rentmeester (j.rentmeester@hetnet.nl)

De feestdagen aan het einde van het jaar zijn voor enkele tabaks- en pijpfabrikanten al jarenlang aanleiding om met een bijzondere blend of pijp in beperkte oplage op de markt te komen.

Tabakspot uit 1986

Zo ook voor de tabaksfirma A & C Petersen uit Horsens in Denemarken die gedurende 10 jaren, van 1980 tot en met 1989, elk najaar een bijzondere pijptabak uitbracht: Premier Grand Cru. Deze werd verpakt in een elk jaar daarvoor speciaal ontworpen tabakspot (“Tobakskrukken” in het Deens). De samenstelling en smaak van de tabak verschilde van jaar tot jaar licht.

De basis voor deze tabak werd gevormd door Virginia's uit N-Carolina en Georgia waaraan enkele kostbare tabakken van zeer hoge kwaliteit waren toegevoegd. Bijvoorbeeld speciaal gefermenteerde Perique uit Louisiana, oosterse tabakken uit Griekenland en Turkije, donkere Kentucky of tabakken uit Zimbabwe. Het samenstellen van deze bijzondere blends moet een waar feest zijn geweest voor de tabaksmelangeurs!

Na het mengen werd de tabak verpakt in blikjes van 100 gram. De verpakkingsdatum werd op het deksel gestempeld, compleet met de handtekening van de gebroeders Petersen: het ging immers om een bijzonder product.

Tenslotte werden de blikjes met twee tegelijk verpakt met de speciaal daarvoor ontworpen porseleinen tabakspot. Deze was voorzien van een houten deksel met een rubber ring voor een luchtdichte afsluiting. Het geheel werd voorzien van een feestelijk rood lint dat met een rood/gouden zegel werd vastgezet.

De eerste tabakspotten waren rond, ongeveer 11 cm in doorsnee en 16 cm hoog, later iets lager (13 cm.). De reeks werd afgesloten met enkele 6-hoekige potten.

Zeker de eerste jaren was de uitvoering ervan vrij sober. Behalve de tekst "Tobak", "Limited Edition" en het jaar van uitgifte zijn er slechts kleine versieringen op aangebracht. Bijvoorbeeld een bloeiende tabaksplant, een bundeltje tabaksbladeren en natuurlijk het logo van de firma Petersen.

In sommige jaren was de tekst aan de voorzijde omkaderd met een sierrand, in andere juist niet.

De achterzijde werd gebruikt om aan te geven welke tabakken in dat jaar voor de betreffende blend waren gebruikt.

In latere jaren waren de beschilderingen uitbundiger met kleurige vogels (1987) of calumet rokende Indianen (1989, de laatste).

De tabakspotten werden jaarlijks door Deense kunstenaars (Bruno Hansen, Paul Friis) ontworpen en gefabriceerd in de beroemde porseleinfabriek van Bing & Grøndahl in Kopenhagen.

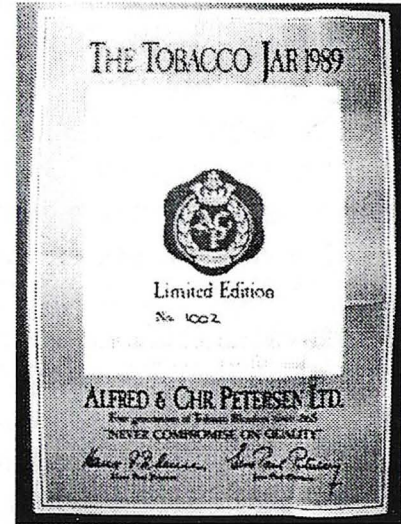
Om een idee te krijgen van de omvang van deze inspanningen hier een overzicht van de geproduceerde hoeveelheden:

jaar	aantal potten	kg. tabak	jaar	aantal potten	kg. tabak
1980	300	60	1985	1500	300
1981	450	90	1986	2000	400
1982	1000	200	1987	2000	400
1983	1000	200	1988	2000	400
1984	1250	250	1989	1100	220

Wereldwijd 126.000 tabakspotten in 10 jaar tijd.

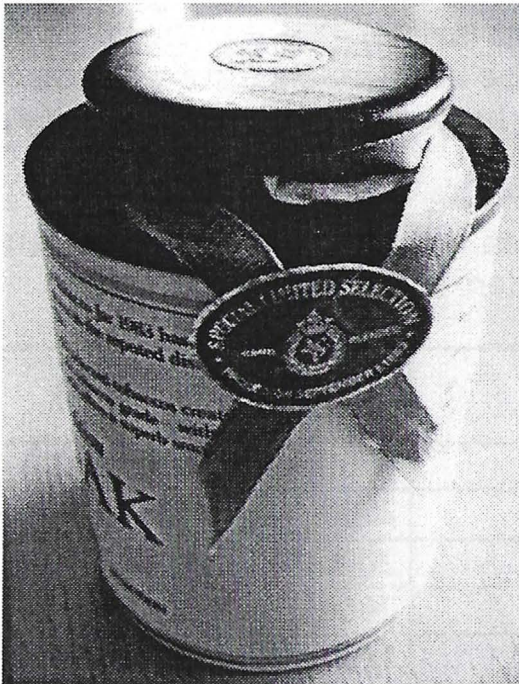

Genummerde deksel op tabakspot

Certificaat van echtheid

Om het exclusieve karakter van deze tabakspotten te benadrukken, werden vanaf 1982 de potten genummerd. Het deksel werd voorzien van een inleg met het bedrijfslogo en het gestempelde nummer van de pot. De laatste jaren was er zelfs een certificaat van echtheid bij ingesloten, waarop eveneens het nummer van de pot vermeld stond.

Helaas is in 1989 de laatste pot uit deze serie uitgegeven, waarmee een mooie traditie werd afgesloten.

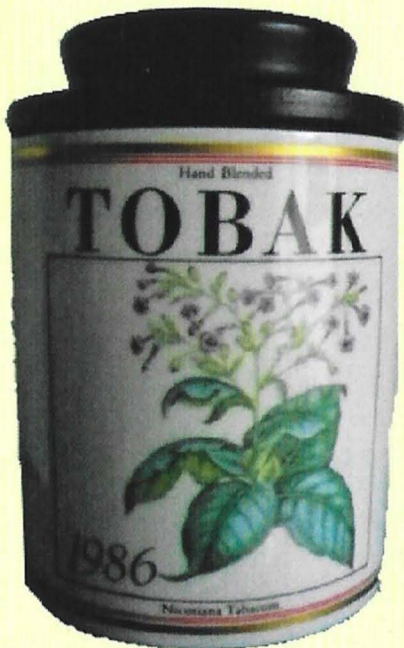
Literatuur

Hacker R.C., 1986. The Christmas Pipe. Autumngold Publishing™. Beverly Hills, California.

Compaenen. Tobacco collection A & C Petersen. Geen jaartal

Compaenen. A & C Petersen, Blenders through four generations, Pijptabak. 1998

Een pijp uit de serie doorrokers, die als onderwerp de neutraliteit van Nederland gedurende de de eerste wereld oorlog (1914 - 1918) hebben. Meer exemplaren zijn te vinden op pagina 2494

“Tobakskrukken” uit Denemarken van de firma A & C Petersen. Een beschrijving van deze bijzondere tabakspotten is te vinden op pagina 2506

Een pijp uit het derde kwart van de 18e eeuw, die vermoedelijk in Delft is gemaakt. Op pagina 2500 wordt nader ingegaan op deze late productieperiode.

Vanaf 1982 werden de tabakspotten van A & C Petersen te Horsens in Denemarken genummerd. Het deksel werd voorzien van een inleg met het bedrijfslogo en een gestempeld nummer. Lees meer hierover in het artikel op pagina 2506

NEDERLAND